

JAARVERSLAG 2016

Inhoud

INLEIDING	3
BESTUURLIJKE ZAKEN	4
BEDRIJFSVOERING	6
ACTIVITEITEN IN NEDERLAND	7
Zeehondenopvang in Nederland.....	7
Stichting RTZ: ReddingsTeam Zeedieren.....	8
RTZ op Ameland	10
RTZ op Terschelling.....	10
RTZ in Den Haag.....	10
RTZ op Vlieland.....	10
RTZ in Velsen	11
RTZ Vlaardingen.....	11
RTZ in Regio Zuid-West Nederland.....	11
RTZ in Den Helder	12
Stichting A-Seal Stellendam.....	12
Stichting Zeehondenopvang Terschelling	12
Stichting Zeehondenopvang Eemsdelta.....	13
Activiteiten voor/met Stichting DierenLot	13
VOORLICHTING EN PUBLICITEIT	15
WETENSCHAPPELIJK ONDERZOEK.....	16
WWAR: INTERNATIONALE ACTIVITEITEN.....	19
MADEIRA	19
IRAN	19
ASTRAKHAN.....	20
URUGUAY	21
TOEKOMST	22
FINANCIËN 2016.....	23
Colofon	24

INLEIDING

Het verslagjaar 2016 kende hoogte- en dieptepunten op het gebied van zeehondenzorg en opvang. Reeds in 2015 werd door het bestuur een aantal gesprekken gevoerd met tientallen betrokkenen bij de hulp aan hulpbehoevende dieren (met name - maar niet uitsluitend - zeehonden) om met een positieve insteek hulp aan dieren in nood te kunnen blijven bieden. Dit om de mogelijkheden te verkennen, bestaande situaties te evalueren en te zoeken naar ontwikkelingen voor de toekomst, met name op het gebied van samenwerking. Dit heeft in 2016 geleid tot verdere stappen om te komen tot samenwerking met partners in een missie. Dat is een on-going proces, dat tijd en energie kost, maar waarvan we mogen verwachten dat het op termijn tot een meer positieve situatie voor hulpbehoevende (zee)dieren zal leiden.

Reeds in 2015 is besloten om het werkterrein van de Stichting te verbreden: alle dieren die hulp nodig hebben en waar “onze” veldvrijwilligers mee te maken krijgen, verdienen een tweede kans. Dat geldt voor alle in het wild levende dieren, maar ook voor verwilderde katten, weggelopen honden, verdwaalde schapen en andere dieren die in problemen zijn gekomen. Niet alleen in Nederland, maar ook bij projecten in het buitenland wordt de Stichting regelmatig geconfronteerd met schrijnende situaties rond hulpbehoevende dieren. En vanzelfsprekend wordt dan waar mogelijk gezocht naar oplossingen om dierenleed te helpen oplossen of voorkomen. Dat lukt niet met het beperkte budget van onze Stichting, maar wat we wél kunnen doen is organisaties helpen met adviezen en hen in contact brengen met collega’s die hen verder kunnen helpen, vaak ook financieel. En dat is precies wat de doelstelling van onze Stichting beoogt.

Het bestuur is blij met de samenwerking met de Stichting DierenLot en met diens dochterorganisatie WWAR (World Wide Animal Rescue). Dankzij de genereuze en stimulerende steun van deze beide organisaties kon onze Stichting ook in 2016 voortvarend aan de slag, zowel in binnen- als in buitenland.

We zijn blij dat we ook in 2016 weer veel voor dieren hebben kunnen betekenen. In de hierna volgende pagina’s kunt u het verslag van onze activiteiten op dat gebied lezen.

Karst van der Meulen
Voorzitter

BESTUURLIJKE ZAKEN

Stichting Lenie 't Hart Zeehondenfonds is in 2014 op veler verzoek opgericht als een eerbetoon aan Lenie 't Hart vanwege haar - op dat moment - 43 jaar tomeloze inzet in haar strijd tegen onrecht tegenover mens en dier. Met het geld dat de Stichting hoopt te verzamelen bieden de schenkers Lenie 't Hart de gelegenheid om personen en instellingen te steunen die waar ook ter wereld hulpbehoevende dieren - in het bijzonder zeezoogdieren - willen redden. Op 01-05-2014 is de Stichting ingeschreven in de Kamer van Koophandel onder KvK nummer 60592710 (RSIN nummer: 853974974)

De Stichting stelt zich ten doel:

het bieden van steun aan personen en instellingen die zich waar ook ter wereld bezighouden met hulp aan (zee)dieren die in problemen zijn gekomen en het verrichten van al wat hiermee verband houdt of daartoe bevorderlijk kan zijn.

De Stichting tracht haar doel te bereiken door onder meer:

- Het verlenen van noodhulp aan en het geven van voorlichting over zeedieren wereldwijd,
- het bieden van daadwerkelijke steun bij de opvang van zeedieren of bij reddingspogingen van gestrande zeedieren, met als doel de dieren weer vrij te laten in de natuur,
- het beschikbaar stellen van expertise op het gebied van verzorging van opgevangen zeedieren en het gebied van reddingsacties van gestrande walvisachtigen,
- het beschikbaar stellen c.q. organiseren van financiële steun aan personen en instellingen die zich inzetten voor het welzijn van in problemen geraakte zeedieren,
- het instellen en onderhouden van een internationaal kennisnetwerk van experts op het gebied van (verzorging van) zeedieren,
- het initiëren, stimuleren, ondersteunen en doen uitvoeren van wetenschappelijk onderzoek in het belang van zeedieren en hun leefomgeving, alsmede het samenwerken met instellingen en personen die activiteiten op het gebied van wetenschap ontplooien,
- het opzetten, stimuleren en (doen) uitvoeren van educatieve projecten voor specifieke doelgroepen die geïnteresseerd zijn in of betrokken zijn bij zeedieren, hun leefwijze en hun problemen,
- alle overige (rechts-)handelingen die het doel bevorderen.

De Stichting heeft het maken van winst uitdrukkelijk niet ten doel.

Stichting Lenie 't Hart Zeehondenfonds gaat er van uit dat opvang van zeehonden en het verlenen van hulp aan hulpbehoevende dieren in het algemeen is gebaseerd op het uitgangspunt dat je een hulpbehoevend dier niet aan zijn lot over laat. Niet alleen is die verplichting "een ieder is gehouden een hulpbehoevend dier de nodige hulp te verlenen" vastgelegd in de Nederlandse wet, maar het wordt ook gezien als een elementair menselijke en ethisch waardige houding. Als je in de gelegenheid bent om een dier dat lijdt te helpen dan doe je dat. Ongeacht of de oorzaak van het lijden van dat dier veroorzaakt is door

menselijke activiteiten of niet. En ongeacht of de betreffende diersoort bijna is uitgestorven of (nog steeds) in grote getale voorkomt.

In mei 2016 werd het bestuur aangevuld met een nieuw bestuurslid: Tom Thimig, die de vacature van secretaris invulde, waarmee het bestuur weer compleet was. Daarmee bestond het bestuur van de Stichting Lenie 't Hart Zeehondenfonds in het verslagjaar uit de volgende personen:

- De heer K. van der Meulen (voorzitter)
- Mevrouw S.E. van der Vliet (penningmeester)
- De heer T. Thimig (secretaris)

Het bestuur vergadert tenminste vier maal per jaar. In het verslagjaar 2016 hebben vijf bestuursvergaderingen plaatsgevonden, en wel op 11 januari, 5 mei, 16 augustus, 23 september en 22 december. Er is geen bezoldiging en geen onkostenvergoeding voor bestuursleden. Ook Lenie 't Hart krijgt geen salaris of onkostenvergoeding uit het fonds; slechts reis- en verblijfkosten van haar buitenlandse projecten worden door Stichting Lenie 't Hart Zeehondenfonds - met steun van de WWAR – betaald, althans wanneer deze niet worden betaald door de overheden die haar hadden uitgenodigd.

Het beleid van de Stichting richt zich op het ondersteunen van organisaties en individuen die zich bezig houden met verantwoorde opvang, herstel en het terugzetten van zeehonden c.q. zeedieren. Daarnaast krijgen steeds vaker ook organisaties steun en aandacht die hulp bieden aan andere hulpbehoevende dieren. Ook in het jaar 2016 heeft de Stichting daarin reeds een belangrijke rol kunnen spelen.

BEDRIJFSVOERING

De bedrijfsvoering van de Stichting is erop gericht om activiteiten van organisaties en individuen te stimuleren c.q. te ondersteunen waarvan de activiteiten passen binnen de doelstellingen van de Stichting. Dat betekent met name steun aan personen en (kleine) organisaties in binnen- en buitenland die zich inzetten voor hulp aan in het wild levende dieren, en in het bijzonder zeehonden c.q. zeedieren.

Om dit doel te bereiken beschikt de Stichting - dankzij de genereuze steun van Stichting DierenLot - inmiddels over een tractor, drie (tot 31 juli 2016 zelfs vier) dierentransportauto's en een four wheel drive dierenambulance, die zijn overgedragen aan zgn. RTZ-vrijwilligers (zie verder in dit jaarverslag: Stichting RTZ: ReddingsTeam Zeedieren) en op verschillende plaatsen langs de Nederlandse kust zijn gestationeerd. Dit geeft de veldvrijwilligers de mogelijkheid om snel ter plaatse te zijn wanneer een hulpbehoevend dier wordt gemeld, of wanneer een gered dier naar elders moet worden gebracht.

Het bestuur van Stichting Lenie 't Hart Zeehondenfonds is heel blij met de fantastische steun die zij ook in 2016 heeft gekregen van Stichting DierenLot en diens zusterorganisatie WWAR (World Wide Animal Rescue). Zonder deze steun was onze Stichting niet in staat geweest om in het verslagjaar 2016 in binnen- en buitenland zoveel te bereiken op het gebied van hulp aan dieren, maar ook op het gebied van informatie, communicatie, steun aan en samenwerking met (kleine) organisaties van dierenredders.

ACTIVITEITEN IN NEDERLAND

Zeehondenopvang in Nederland

In 2016 kende de zeehondenopvang in Nederland een moeizame periode. De standpunten rond het redden van hulpbehoevende zeehonden leken zich te verharderen. Dat leidde tot een betreurenswaardig begin van het jaar: de Terschellinger Hessel Wiegman, kort daarvoor nog verkozen tot “Dierenhulpverlener van het jaar” kreeg op 21 januari een inval van de NVWA (Nederlandse Voedsel en Waren Autoriteit). Deze nam, samen met medewerkers van de zeehondenopvang in Pieterburen, met in hun kielzog een TV-ploeg van RTV-Noord, een paar opgevangen zeehonden in beslag. Er was toen op Terschelling al een Stichting opgericht die een vergunning voor zeehondenopvang had aangevraagd. Daaromtrent was de toezegging gekomen dat vrijwel zeker een vergunning voor zeehondenopvang op Terschelling zou komen. Met die vergunning in het vooruitzicht had Hessel een paar zeehonden in nood onder zijn hoede genomen, hetgeen “illegaal” genoemd werd. Hessel werd voor deze actie niet vervolgd, maar de inval heeft diepe sporen nagelaten, die hij nooit helemaal te boven is gekomen, al was hij blij met de steun van tienduizenden sympathisanten.

Er zijn ook positieve berichten te melden: het Openbaar Ministerie besloot het hoger beroep in te trekken tegen twee zeehondenredders, die ook “illegaal” zeehonden onder zich hadden, maar op 5 oktober 2015 door de Economische Politierechter te Leeuwarden ontslagen werden van alle rechtsvervolging omdat zij volgens de rechter handelden uit overmacht.

Op 9 maart verleende Staatssecretaris van Dam een vergunning voor zeehondenopvang aan de Stichting Zeehondenopvang Terschelling en de Stichting Zeehondenopvang Eemsdelta. Deze vergunningen zijn in principe geldig tot 30 juni 2017, maar dat geldt voor alle vergunningen van alle zeehondenopvangcentra in Nederland, ook de reeds bestaande. De vrijwilligers van de Stichting Zeehondenopvang Eemsdelta en de Stichting Zeehondenopvang Terschelling hebben er vertrouwen in dat zij met hun professionele zorg voor de zeehond ook daarna bestaansrecht hebben. Beide Stichtingen zijn voortvarend aan de slag gegaan met de voorbereidingen voor de opvang; onze Stichting heeft in beide gevallen zowel financieel als daadwerkelijk bijgedragen. Helaas bleek ook in beide gevallen de lokale politiek een groot struikelblok: beide Stichtingen werden geconfronteerd met een opeenstapeling van regels en vergunningen waaraan ze moesten voldoen. Lange tijd heeft dat een officiële start van de nieuwe zeehondenopvangcentra tegengehouden. Een gedoogde tijdelijke opvang in Termunten moest zelfs voortijdig worden afgebroken omdat het toegestane aantal op te vangen zeehonden zou zijn overschreden.

De verharde standpunten rond zeehondenopvang kwamen opnieuw naar voren toen Lenie 't Hart zich genoodzaakt zag om aangifte te doen van bedreiging door de directie van zeehondencentrum Pieterburen, omdat zij haar dagelijkse rondje langs de voor publiek toegankelijke dijk achter haar huis maakte. Deze en andere ontwikkelingen (met name de in de media geventileerde standpunten en aannames omtrent zeehondengedrag en -opvang) hebben er toe geleid dat er diverse initiatieven zijn ontstaan om tot overleg en een betere

samenwerking te komen. Zo is er inmiddels een landelijk overleg waarin alle vijf opvangcentra (Stellendam, Texel, Pieterburen, Termunten en Terschelling) met elkaar en met onze Stichting om de tafel zitten.

Stichting RTZ: ReddingsTeam Zeedieren

Tijdens het Landelijk Congres van Stichting DierenLot op 12 november 2016 is een nieuwe Stichting gepresenteerd: Stichting RTZ: ReddingsTeam Zeedieren. Samen met Lenie 't Hart en Hessel Wiegman onthulden twee directieleden van DierenLot, Peter Helmer en Jan Krol, het logo van deze nieuwe Stichting RTZ. Het is de bedoeling dat deze Stichting de vrijwilligers langs de Nederlandse kust en op de Waddeneilanden gaat ondersteunen en communicatie tussen de diverse groepen gaat coördineren.

Stichting ReddingsTeam Zeedieren is een “werkstichting” die valt onder de paraplu van Stichting Lenie 't Hart Zeehondenfonds. Het contactadres van deze nieuwe Stichting is: Zinkwerf 39, 2544 EC 's Gravenhage. Het bestuur van deze Stichting - die is ingeschreven in de Kamer van Koophandel onder KvK nummer 67342655, en RSIN nummer 856939663 - bestaat grotendeels uit bestuursleden van de bovenliggende Stichting. Het voltallige bestuur van Stichting RTZ is:

De heer K. van der Meulen (voorzitter)
Mevrouw S.E. van der Vliet (penningmeester)
De heer T. Thimig (secretaris)
De heer Th. De Wijs (bestuurslid)
Mevrouw L. Godlieb (bestuurslid).

De doelstellingen van Stichting RTZ (ReddingsTeam Zeedieren) zijn nagenoeg identiek aan die van de bovenliggende Stichting. Voor alle duidelijkheid worden ze hierbij weergegeven:

De Stichting RTZ tracht haar doel te bereiken door onder meer:

- Het op ieder moment van de dag met inzet van vrijwillige medewerk(st)ers redden van zeedieren in de ruimste zin van het woord;
- Het verzorgen van opleidingen voor vrijwillige medewerk(st)ers om hun werkzaamheden met zeedieren op een verantwoorde wijze uit te kunnen voeren;
- Het binnen de mogelijkheden van het landelijke netwerk verzorgen van transport over de weg, het water en in de lucht, zodat zeedieren die in nood verkeren op een verantwoorde wijze in een opvangcentrum afgegeven kunnen worden voor verdere verzorging;
- Het regelen en onderhouden van een systeem van unieke identificatie (zoals een persoonlijke pas) waarmee RTZ-vrijwilligers / medewerk(st)ers kunnen aantonen dat zij aangesloten zijn bij de Stichting en op verantwoorde wijze met zeedieren kunnen omgaan;
- Het verzorgen van goede communicatie tussen onder meer de vrijwillige medewerk(st)ers, de opvangcentra en (overheids)instanties;
- Het streven naar alle overige (rechts)handelingen die het doel bevorderen.

Het eerste idee voor deze organisatie, waarin de veldwerkers van het eerste uur hun krachten bundelen, was al ontstaan in 2013. In eerste instantie is gepoogd om ook alle Zeeuwse veldvrijwilligers bij de organisatie te betrekken, maar een aantal van hen besloot hun eigen weg te gaan onder aanvoering van horecaondernemer Leo van Vliet. Wél is er nog steeds overleg, om te proberen tot samenwerking te komen; één van de Zeeuwse veldvrijwilligers heeft zich met zijn team inmiddels aangesloten bij de RTZ.

Met deze nieuwe Stichting RTZ wordt een stevige structuur gecreëerd, die voor overheden, (natuur)organisaties en particulieren duidelijkheid geeft over de rol van de vrijwilligers in het reddingswerk. Er wordt gestreefd naar een centraal meldpunt en samenwerking met het landelijk meldnummer 144, waar iedereen een zeedier in nood kan melden. Die melding wordt dan meteen doorgegeven aan de dichtstbijzijnde lokale coördinator. Bewust is gekozen voor “zeedieren”, omdat naast hulpbehoevende zeehonden ook vaak bruinvissen, dolfijnen, zeeschildpadden, walvisachtigen en zeevogels gemeld en geholpen worden.

Vele tientallen vrijwilligers met vaak vele jaren praktijkervaring met (zee)dieren hebben zich al enthousiast aangesloten bij de Stichting RTZ. Zij hebben aangegeven dat ze behoefte hebben aan een overkoepelende structuur, die voor hen beschikbaar is om eventuele problemen op te lossen en die zorgt voor goede communicatie, zowel onderling als naar buiten. Dankzij de steun van Stichting DierenLot zijn al drie dierenambulances (tot 31 juli 2016 zelfs vier), een tractor en een terreinwagen aan diverse teams in bruikleen gegeven.

Theo de Wijs van Dierenambulance de Wijs in Den Haag is coördinator van de teams in deze nieuwe Stichting. Voor alle duidelijkheid: de Stichting RTZ gaat niet over de opvang van de geredde dieren, al wil men natuurlijk wel weten wat er in opvangcentra met de dieren wordt gedaan. Er wordt gereageerd op meldingen, hulpbehoevende dieren worden opgevangen, krijgen eerste hulp volgens protocol en worden naar een daartoe bevoegde opvang gebracht, die voldoet aan de eisen van de wetgeving en die het vertrouwen heeft van de hulpverleners.

Daarmee wordt het vrijwilligersnetwerk een zelfstandige organisatie, los van opvangcentra voor zeehonden, walvisachtigen en vogels. Lenie 't Hart: “De vrijwilligers in het veld doen fantastisch werk, maar wat er was gaan ontbreken was onderlinge communicatie en duidelijkheid over samenwerking, zowel met elkaar als met lokale en landelijke instanties. Dat is met Stichting RTZ veilig gesteld. Daarnaast worden opleidingen verzorgd voor nieuwe vrijwillige medewerk(st)ers om hun werkzaamheden met zeedieren op een verantwoorde wijze uit te kunnen voeren.”

In december moesten we afscheid nemen van Teo Schoos, een strandvonder, veldvrijwilliger en zeehondenredder in Wijk aan Zee, Heemskerk en Velsen, die zich meer dan dertig jaar langs de Noord-Hollandse kust heeft ingezet voor dieren in nood. Een gevoelig verlies voor de Stichting RTZ.

Het netwerk van RTZ-vrijwilligers bestrijkt de hele Nederlandse kust en de Waddeneilanden. Hieronder een summiere omschrijving van enkele RTZ-Regio coördinatoren:

RTZ op Ameland

Rob Knoeff en Tiny Kolk waren al vele jaren op Ameland actief als dierenredder. Regelmatig had Rob het aan de stok met de politie of met natuurorganisaties, omdat hij met zijn auto ook op het strand kwam wanneer er een melding was van een zeehond, een vogel of een ander dier in nood. Maar sinds Rob op 19 mei via Stichting DierenLot en onze Stichting de beschikking heeft gekregen over een prachtige Opel Combo dierenambulance, is die situatie volledig veranderd. Rob en Tiny hebben afspraken gemaakt met politie en natuurbeheerders en nemen een groot deel van de dierenzorg op het eiland over. Dag en nacht zijn ze in touw; het is nauwelijks te bevatten dat beiden daarnaast ook nog een baan hebben. De lijst van dieren die door hen zijn gered is eindeloos, en varieert van verdwaalde honden en katten, uitgebroken paarden en schapen, egels en (roof)vogels tot konijnen en zeehonden.

RTZ op Terschelling

Meer dan 40 jaar heeft Hessel Wiegman op Terschelling in nauw overleg met Lenie 't Hart hulpbehoevende zeehonden en vogels gered. Hij is een begrip geworden op het eiland. Samen met Aike Luscuere, die als kind al met hem meeding op de dagelijkse strandroutes, heeft hij in totaal meer dan 4000 zeehonden gered. Ook in 2016 heeft hij enkele tientallen hulpbehoevende zeehonden meegenomen. En samen met Rederij Noordgat heeft hij vele tientallen in stukken visnet verstrikte zeehonden bevrijd. Onze Stichting betaalde de kosten van Rederij Noordgat en de brandstofkosten voor Hessel. De inval van de NVWA samen met Pieterburen en andere negatieve ontwikkelingen in 2016 hebben Hessel geen goed gedaan. Weinigen hadden kunnen vermoeden dat dat in 2017 zo triest zou aflopen...

RTZ in Den Haag

De landelijke coördinator van Stichting RTZ is Theo de Wijs, die al meer dan 40 jaar samenwerkt met Lenie 't Hart. Zijn kennis en ervaring, zowel van het kustgebied als van de dieren die daarin leven, is van onschatbare waarde voor de Stichting. Hij heeft al jarenlang afspraken met gemeenten en plaatselijke (natuur)organisaties, zodat hij beschikt over alle noodzakelijke vergunningen en ontheffingen. John Ekkel, één van zijn medewerkers, is regiocoördinator van "zijn" gebied. Maar Theo kent alle veldvrijwilligers langs de kust persoonlijk en is daardoor de ideale overkoepelende coördinator.

RTZ op Vlieland

Bijna 30 jaar is Willem Stel actief op Vlieland. Dagelijks krijgt hij meldingen van (zee)dieren in nood en gaat er met zijn tractor op uit. In 2016 heeft hij meer dan 1000 uur in zijn tractor langs de vloedlijn doorgebracht. Het resultaat in 2016: 287 aangetroffen dode en levende dieren: zowel zeehonden als bruinvissen. Toen Willem eind 2013 met zijn tractor in een verraderlijke geul onder het wateroppervlak terechtkwam, raakte zijn tractor total loss.

Dankzij een actie van DierenLot kon onze Stichting aan Willem een “bijna nieuwe” Case CS94 tractor ter beschikking stellen, zodat hij zijn reddingswerk kon voortzetten.

RTZ in Velsen

In Velsen en omgeving is Dave de Koning met zijn familie en team van vrijwilligers al ruim 25 jaar actief. De groep probeert zoveel mogelijk self supporting te zijn en regelt van alles om dat mogelijk te maken. Zo hebben ze een prachtig onderkomen in IJmuiden georganiseerd. Er zijn plannen om de activiteiten in een Stichting onder te brengen; dat zal waarschijnlijk in 2017 gebeuren. Het team heeft veel ervaring met het redden en verlenen van eerste hulp aan (zee)dieren en heeft goede afspraken gemaakt met gemeenten en overheidsdiensten; daardoor beschikt het team over alle benodigde vergunningen en ontheffingen. Dankzij Stichting DierenLot kon onze Stichting een Opel Combo dierenambulance ter beschikking stellen, die in 2016 veelvuldig in actie is gekomen om gestrande zeedieren te redden.

RTZ Vlaardingen

Dierenredder John Stout (hij werd in 2016 op de Landelijke DierenLot bijeenkomst benoemd tot “Dierenhulpverlener van het jaar”) nam in 2015 afscheid van de Dierenbescherming en begon zijn eigen Stichting Dieren noodhulp Team West Nederland. Om het eerste jaar van die nieuwe Stichting te overbruggen, heeft onze Stichting hem via DierenLot tot 31 juli 2016 een Citroën Berlingo dierenambulance ter beschikking gesteld. Daarna is deze auto in goed overleg overgedragen aan de Stichting van John Stout. Volgens afspraak zal onze Stichting nog een jaar lang de brandstof voor deze dierenambulance vergoeden.

RTZ in Regio Zuid-West Nederland

Wie in Zeeland een melding doet van een gestrand zeedier, komt bij Jaap van der Hiele terecht. Jaap heeft in ruim 30 jaar de rol gekregen van centrale coördinator van het veldwerk langs de Zeeuwse kust. Vanuit die positie heeft hij veel vrijwilligers enthousiast gemaakt en daarmee een netwerk opgebouwd. Hij heeft altijd nauw samengewerkt met Lenie 't Hart; gestrande Zeeuwse zeehonden kwamen naar Pieterburen en dat werden er steeds meer. Lenie was dan ook degene die Jaap in 2013 voorstelde om een lokale opvang te beginnen om de plaatselijke bevolking en de toeristen te informeren over de zeehonden in het gebied en ze bij de problemen van de dieren te betrekken. Dat was het begin van de oprichting van Stichting A-Seal in Stellendam. Jaap (zelf politiemans) werkt nauw samen met gemeenten, politie en natuurorganisaties. Ook is hij betrokken bij het bruinvissenproject, waarbij dood gevonden dieren naar Utrecht worden gebracht. Omdat Jaap niet langer gebruik kon maken van de terreinwagen van A-Seal, heeft onze Stichting er voor gezorgd dat hij in december 2016 de beschikking kreeg over een Nissan Navara dierenambulance.

RTZ in Den Helder

Als het gaat om transport van dieren of materialen om dieren te redden, komt Herman Adema vanuit Den Helder in actie. Al vele jaren geleden volgde hij bij Lenie 't Hart een cursus in het omgaan met zeehonden. En sinds de oprichting van Stichting Lenie 't Hart Zeehondenfonds is Herman dé transporteur van alles wat ergens naar toe gebracht moet worden. Dat geldt voor dieren (zeehonden, vogels, katten, schildpadden enz.), maar ook voor materialen (vis, kleding en andere attributen) die de diverse opvangcentra en RTZ-reddingswerkers nodig hebben. In de door onze Stichting beschikbaar gestelde Opel Combo dierenambulance rijdt hij tenminste 100.000 kilometer per jaar.

Stichting A-Seal Stellendam

Stichting A-Seal in Stellendam heeft zich in de afgelopen periode ontwikkeld tot een zelfstandig opererend opvangcentrum, dat op eigen kracht de zeehondenopvang heeft kunnen voortzetten en uitbouwen. Op 17 december 2015 werd het geheel verbouwde en nieuw ingerichte opvangcentrum annex horecaonderneming officieel geopend, waarbij ons bestuur samen met Lenie 't Hart aanwezig was. Vanaf dat moment is onze financiële en daadwerkelijke ondersteuning beëindigd: Stichting A-Seal staat vanaf nu op eigen benen. Vanzelfsprekend is er nog steeds overleg en kan men altijd een beroep doen op de kennis en expertise binnen onze Stichting. Een prachtig project, dat een voorbeeld is van een initiatief zoals dat de Stichting Lenie 't Hart Zeehondenfonds voor ogen staat.

Stichting Zeehondenopvang Terschelling

Zoals reeds gemeld, heeft de Stichting Zeehondenopvang Terschelling ondanks problemen met de lokale politiek en de gemeente voortvarend ingezet op de bouw en inrichting van een tijdelijke opvanglocatie, met Hessel Wiegman als symbolisch boegbeeld. Dat heeft er toe geleid dat er een bescheiden opvangcentrum is gekomen, met faciliteiten voor een tiental opgevangen zeehonden. Onze Stichting heeft in deze fase zowel financieel als met adviezen en daadwerkelijke ondersteuning meegeholpen om dit van de grond te krijgen. Er zijn plannen om niet ver van de huidige, tijdelijke opvang een permanent opvangcentrum te bouwen met een informatiecentrum.

Ook in dit verslagjaar kon weer een aantal zeehonden worden bevrijd uit visnetten, waarin zij verstrikt waren geraakt. Natuurlijk was het Hessel Wiegman, die zich samen met zijn team inzette om zeehonden van deze last te bevrijden. Hij heeft de kennis en ervaring voor een dergelijke actie: het benaderen van de zandbanken en het vangen van de nettenslachtoffers is vakwerk, want de dieren zijn angstig en schichtig. De kosten voor inzet van schepen van Rederij Noordgat voor deze acties werden gedragen door onze Stichting.

Stichting Zeehondenopvang Eemsdelta

Zodra het bestuur van de Stichting Zeehondenopvang Eemsdelta op 9 maart de brief van de Staatssecretaris met de vergunning voor opvang ontving, is men aan de slag gegaan. Er werd een bouwcommissie samengesteld, die op 21 maart de plannen uitwerkte voor een tijdelijke opvang achter visrestaurant Landman in Termunten. Er werd gekozen voor die locatie vanwege de reeds aanwezige faciliteiten op het gebied van water toe- en afvoer, elektra en riolering. Onze Stichting heeft financieel en daadwerkelijk bijgedragen aan de opbouw van deze tijdelijke opvanglocatie. Hoewel gemeentelijke vergunningen op zich lieten wachten, werd er toch een bescheiden opvang gedoogd, waarin in juni 2016 dankzij de inzet van vele vrijwilligers een tiental huilers een goede verzorging kregen. Totdat op 14 juni door de gemeente een eind werd gemaakt aan deze opvang in Termunten, omdat de door hen gestelde limiet van het aantal opgevangen dieren zou zijn overschreden. Daarop heeft de opvang geruime tijd stilgelegen, maar inmiddels zijn alle benodigde vergunningen verstrekt en is men bezig om opnieuw een tijdelijke faciliteit te creëren, ditmaal op het terrein van Camping Zeestrand. Dit alles in afwachting van de definitieve locatie vlak buiten Termunten, die al wel bekend is, maar waaraan nog wat haken en ogen kleven.

Activiteiten voor/met Stichting DierenLot

Als ambassadeur van Stichting DierenLot wil Lenie 't Hart niets liever dan de activiteiten van deze diervriendelijke organisatie ondersteunen. Daartoe is ze in het verslagjaar 2016 veelvuldig onderweg geweest. Zo was ze aanwezig op de stand van DierenLot bij de open dag van Stichting Vogelopvangcentrum Midden Nederland, bezocht ze Toon en Petra Lesterade van Stichting Opvang Noach in Halle, en vertegenwoordigde ze DierenLot op de stand van de Zwerfhondendag in Zeewolde. Bij dat laatste evenement werd het aantal bezoekers geschat op 5.000 (en het aantal honden op 8.000). Ook bezocht Lenie de Stichting Egelopvang Peel- en Maastreek en het zwerfkattenproject in Rijnmond.

Maar daar bleef het niet bij. Naast haar inbreng op de DierenLot ontmoetingsdagen op 16 april en 12 november, was ze ook aanwezig in hartje Rotterdam, waar ze op 9 februari samen met de directeuren van DierenLot, Peter Helmer en Jan Krol, een vlag (de laatste van een reeks van 35 DierenLot vlaggen) in top hees voor de Rotterdamse Vlaggenparade.

Op 19 mei mocht onze Stichting in Arkel de sleutels ontvangen van een prachtige DierenLot dierenambulance, die kon worden ingezet op Ameland. En op 13 december vond opnieuw een dergelijke feestelijke gebeurtenis plaats, ditmaal voor een four wheel dierenambulance t.b.v. het veldwerk in Zeeland.

Op 22 en 23 september deelde Lenie 't Hart handtekeningen en boeken uit aan nieuwe DierenLot donateurs op de 50+ beurs in Utrecht, en op 27 november vertegenwoordigde ze die Stichting bij het jubileum in Haren van het daar destijds door Addy de Jongh opgerichte Otterstation. Inmiddels is de opvang van otters naar elders verhuisd.

Door al deze activiteiten en contacten met diverse opvangorganisaties is Lenie 't Hart een vraagbaak geworden voor iedereen die iets wil weten over redding of opvang van een dier.

Zij brengt in zo'n geval de vraagsteller in contact met een organisatie die is gespecialiseerd in het betreffende dier. Zo heeft ze al bemiddeld in de opvang van egels, schildpadden, katten, (roof)vogels en diverse andere dieren, zowel in binnen- als buitenland. Daarmee geeft ze op een eenduidige en positieve manier invulling aan de doelstellingen van Stichting DierenLot en van onze Stichting.

VOORLICHTING EN PUBLICITEIT

Voorlichting en educatie op het gebied van dierenwelzijn en hulp aan dieren is van levensbelang. Niet alleen voor de betreffende dieren, maar vooral om kinderen en volwassenen er op te wijzen dat zij medeverantwoordelijk zijn voor wat Rudy Kousbroek "onze medereizigers" noemt. Daarom gaat Lenie 't Hart altijd graag naar scholen en verenigingen om over haar werk te vertellen. Zo bezocht ze op 7 maart OBS 't Want in Zwartewaal, op 24 maart CBS De Marke in Gieten, op 19 mei OBS De Waterlelie in Winschoten, en in de loop van het jaar vele andere scholen.

Niet minder dan drie boekpresentaties over Lenie 't Hart en/of zeehonden vonden plaats in 2016. Op 14 mei nam ze tijdens een boottocht over de Westerschelde naar natuurgebied "De Hooge Platen" met veel gasten en pers het eerste exemplaar in ontvangst van de zeehondenglossy "Snoet", geschreven door oud-journalist en auteur Jacques Cats. Op vrijdag 15 juli werd in Burgh-Haamstede haar het eerste exemplaar van het boek "Bekende Nederlanders over hun band met Schouwen Duiveland" door burgemeester G. Rabelink overhandigd. En op 15 november was ze aanwezig bij de presentatie van het boek "Groningen bevalt" waarin 33 geboren Groningers in interviews met Martijn Jas vertellen over hun band met Stad en Ommeland.

Op 19 november kreeg Lenie in Den Helder een Ridderorde van Carnavalsvereniging De Kroftgeuzen. Ook in de media (kranten, radio en TV) is er veelvuldig bericht over het werk van Lenie en onze Stichting. Helaas geven veel journalisten blijk van weinig kennis over en affiniteit met het onderwerp zeehonden, waardoor er regelmatig berichten verschijnen waarvan het waarheidsgehalte laag is. Dit is een punt van aandacht voor onze Stichting. Een positieve uitzondering vormde het interview in het Algemeen Dagblad van 19 november, waarin Lenie de ruimte kreeg om haar visie op hulp aan dieren te verwoorden. Ze kreeg honderden bijvalsbetuigingen op dit artikel.

Een bijzonder moment uit de historie van Lenie's werk werd door Omroep MAX opnieuw onder de aandacht gebracht: in het programma "geheugentraining" van 25 juli werd een historisch filmfragment vertoond, waarin radiopresentator en actieve natuurbeschermer Bert Garthoff de eerste steen legt voor de bouw van Lenie's Zeehondencreche in Pieterburen. Op 7 september 1978 werd daarmee, mede dankzij het Wereld Natuur Fonds, een nieuwe fase in de zeehondenopvang in Nederland ingeluid: Lenie verhuisde toen de zeehonden vanuit haar achtertuin naar een geheel nieuw onderkomen. In het getoonde fragment noemde Bert Garthoff in zijn toespraak de vervuiling één van de grootste bedreigingen voor de Waddenzee, met name voor de zeehond, die immers aan het eind van de voedselketen staat.

Ook voorlichting over buitenlandse projecten kreeg aandacht. Op 9 februari gaf Lenie in Noordwijk een presentatie aan zakenlieden, die geïnteresseerd waren in samenwerking of zakelijke contacten met Iran. Lenie wees ze daarbij op de mogelijkheid om het project rond de bescherming van zeehonden in de Kaspische Zee te steunen.

WETENSCHAPPELIJK ONDERZOEK

Op het gebied van wetenschappelijk onderzoek in Nederland is onze Stichting in 2016 betrekkelijk terughoudend geweest. Weliswaar is een aantal dood gevonden zeehonden voor onderzoek naar het Veterinair Pathologisch Diagnostisch Centrum van de Faculteit Diergeneeskunde van de Universiteit Utrecht gebracht en zijn de uitkomsten daarvan in kaart gebracht, maar daadwerkelijke activiteiten op het gebied van onderzoek zijn in dit jaar niet aan de orde.

Een en ander hangt onder meer samen met de berichtgeving over een onderzoek, dat onder verantwoordelijkheid van Dr. A.H.A. Groothuis van de Rijks Universiteit Groningen is uitgevoerd door medewerkers van zeehondencentrum Pieterburen. De media suggereren dat het hier om een uniek onderzoek gaat met opzienbarende conclusies, terwijl de werkelijkheid is dat dit het tiende onderzoek is in een kunstmatig aangelegd gebied, waarvan het enige voordeel is dat zeehonden van dichtbij kunnen worden geobserveerd, maar waarvan het nadeel is dat zij hier afwijkend gedrag ontwikkelen, dat nergens elders in de Nederlandse kustwateren wordt waargenomen.

Dit alles wordt duidelijk in een reactie van zeehondenexpert Dr. Nynke Osinga op een brief die natuurorganisaties aan Staatssecretaris van Dam hebben geschreven. In die brief wordt met niet wetenschappelijk onderbouwde hypothesen “uitgelegd” waarom er minder zeehonden zouden moeten worden opgevangen en dat daarom geen vergunning zou moeten worden gegeven aan de Stichting Zeehondenopvang Eemsdelta. De brief is mede ondertekend door Natuurmonumenten, de Waddenvereniging, Stichting WAD en de Natuur en Milieufederatie Groningen. Bioloog en zeehondenexpert Dr. Nynke Osinga promoveerde vorig jaar op haar jarenlange veldonderzoek naar zeehonden langs de Nederlandse kust, in de Waddenzee en vooral ook in de Dollard. Als wetenschapper heeft zij deze reactie geschreven:

*Aan de directeur van het Groninger Landschap
De heer Marco Glastra
Postbus 199
9750 AD Haren*

Betreft: uw brief d.d. 18 januari 2016 aan Staatssecretaris van Dam

Groningen, 25 januari 2016

Geachte heer Glastra,

In de brief van het Groninger Landschap aan Staatssecretaris van Dam, mede ondertekend door collega-natuurorganisaties, staat een aantal punten, die mij bezorgd maken over de hulp aan huilers in de Dollard.

Zoals u wellicht weet ben ik op 9 juni 2015 in Leiden gepromoveerd op mijn proefschrift “Comparative biology of common and grey seals along the Dutch coast”. Voor dit proefschrift heb ik jarenlang veldonderzoek gedaan, gegevens van sinds 1972 opgevangen en vrijgelaten

zeehonden verzameld en geanalyseerd, (inter)nationale publicaties bestudeerd en gedurende zeven jaar (van 2007 t/m 2013) een observatieproject bij de inlaat in het Dollard estuarium begeleid.

Tijdens mijn onderzoek heb ik zeer veel gegevens kunnen verzamelen over het moeder-pup gedrag in de Dollard. Daarbij heb ik over het algemeen geen enkel bewijs gevonden voor de stelling dat huilers weer aansluiting bij hun moeder vinden. Alleen bij de (kunstmatig aangelegde) inlaat, waar zeehonden ook bij hoog water op het droge gaan liggen, komt afwijkend gedrag voor. Hier komt het incidenteel voor dat rustende jonge zeehonden gedurende korte tijd door hun moeder alleen worden gelaten. In andere leefgebieden van zeehonden elders op de wereld worden jongen ook slechts door de moeder alleen gelaten als er permanent droge ligplaatsen beschikbaar zijn. Overigens kwam het afwijkende gedrag bij de inlaat alleen voor aan het einde van de zoogperiode; deze dieren waren rustende jongen en geen huilers! Dit afwijkende gedrag is sinds 2009 waargenomen en is dus zeker geen nieuwe bevinding van de door de Zeehondencreche uitgevoerde observatie. Meer details over deze bevindingen kunt u lezen in mijn proefschrift, vanaf pag. 207.

Huilers zijn zeehonden jonger dan vier weken die gescheiden zijn van het moederdier; deze dieren vertonen een ander gedrag dan rustende jongen. De beoordeling of een jonge zeehond hulp nodig heeft kan mijns inziens alleen door iemand gemaakt worden die kennis heeft van de biologie van deze zeehondensoort en ook de lokale omstandigheden goed kent. Het is daarom zorgelijk dat het observatiewerk bij de inlaat in 2014 en 2015 is uitgevoerd door stagiaires van de Zeehondencreche, waarvan sommigen in gesprekken aangaven dat dit de eerste keer was dat ze zeehonden in het wild zagen. In 2014 en 2015 is een onacceptabel groot aantal huilers dood aangetroffen langs de Dollardkust bezijden de inlaat, waarvan sommige urenlang (levend) binnen het gezichtsveld van de waarnemers uit Pieterburen hadden gelegen. Het is onduidelijk of de stagiaires van Pieterburen deze jonge dieren niet als huiler hebben herkend en dachten dat het rustende jongen waren of dat het onderdeel is van het nieuwe beleid van de Zeehondencreche om jonge zeehonden ter plekke aan hun lot over te laten met uiteindelijk de dood als gevolg. Het "wegkijkbeleid" van Pieterburen heeft geresulteerd in meerdere initiatieven van particulieren om toch te voldoen aan de zorgplicht voor dieren. Een begrijpelijke, maar onwenselijke situatie.

Ik ben het volkomen met u eens dat ecologisch herstel van het Eems estuarium hoge prioriteit heeft. De zandbanken in de Dollard vormen één van de meest door menselijke invloeden verstoorde leefgebieden van zeehonden. De steile flanken van de inlaat zelf zijn kunstmatig ontstaan na de constructie van de inlaat, de zeehonden leven in de nabijheid van twee grote industriehavens en de dieren worden dagelijks verstoord door agrarische en recreatieve activiteiten. Het lijkt mij een zaak van menselijke verantwoordelijkheid, zelfs beschaving, wanneer zeehonden die in problemen zijn gekomen zonder voorbehoud een tweede kans krijgen.

Daarom wil ik hierbij pleiten voor een beleid waarbij bescherming van de rust van de zeehonden centraal staat. De observatieschutting is een goede eerste stap geweest, maar meer beschermende maatregelen zijn nodig in dit zo sterk door mensen beïnvloede gebied. Vanzelfsprekend dienen rustende jongen met rust gelaten worden en dient er bij twijfel een

observatieperiode gehanteerd te worden. Bovenal wil ik pleiten voor een beleid waarbij dierenwelzijn centraal staat en er niet wordt weggekeken bij in nood verkerende huilers. Ik zie uit naar uw reactie.

*Met vriendelijke groet,
Dr. Nynke Osinga*

*C.c. Staatssecretaris M.H.P. van Dam
Natuurmonumenten, dhr. W. Alblas
Waddenvereniging, dhr. A. Berkhuisen
Stichting WAD, dhr. L. Hofstee
Natuur en Milieufederatie Groningen, dhr. R. Schuiling*

Omdat er in de periode van Lenie 't Hart in Pieterburen vele tientallen (vaak peer-reviewed) wetenschappelijke publicaties zijn gerealiseerd, die niet of nauwelijks aandacht (meer) krijgen, heeft onze Stichting op de website www.zeehondenfonds.nl een afdeling "wetenschappelijke publicaties" geopend. Daarop is reeds een aantal artikelen geplaatst, en de bedoeling is dat dit aantal in de komende jaren fiks zal worden uitgebreid. Daarmee blijft de wetenschappelijke basis van het werk van Lenie 't Hart ook in de toekomst voor iedereen toegankelijk.

WWAR: INTERNATIONALE ACTIVITEITEN

MADEIRA

Van 11 tot 17 maart 2016 was Lenie 't Hart op Madeira. Ze was uitgenodigd om een verhaal te houden over monniksrobben op de 30th Conference of the European Cetacean Society. De mediterrane monniksrob (*Monachus monachus*) is één van de meest bedreigde zeehondensoorten ter wereld. Lenie heeft ervoor gezorgd dat in Griekenland (op het eiland Allonissos), in Turkije (in de plaats Foça) en in Mauritanië (vlak buiten Nouadhibou) kleine centra zijn gebouwd waar gestrande pups van deze bijzondere zeehondensoort worden opgevangen. Dat is inmiddels met bijna 20 dieren gebeurd. Op een populatie van amper 500 dieren betekent dat een belangrijke bijdrage.

IRAN

In het verslagjaar 2016 is Lenie 't Hart driemaal in Iran geweest, voor het succesvolle project voor de redding van de Kaspische zeehond. Haar eerste bezoek was van 25 februari tot 6 maart, de tweede reis was van 21 april tot 28 april en de derde reis van dit jaar was van 11 augustus tot 1 september. Tijdens die bezoeken heeft ze heel veel contacten gelegd en bestaande contacten onderhouden, en heeft ze veel kunnen doen - ook op politiek gebied - voor wildlife in de regio langs de kust van de Kaspische Zee. Mede dankzij de tomeloze inzet van projectleider Amir Sayad Shirazi heeft dit project zich tot een volwassen organisatie kunnen ontwikkelen.

In de loop van 2016 zijn er tal van TV-uitzendingen geweest over de inzet van Lenie 't Hart voor wildlife langs de Kaspische kust, zowel in Iran als in de andere landen rond de Kaspische Zee en in Rusland. Heel belangrijk was een drieluik dat diverse keren op de Iraanse TV is uitgezonden: drie programma's van ieder 45 minuten, waarin Lenie 't Hart aan een kind uitlegt waarom hulp aan (zee)dieren zo belangrijk is. Mede dankzij een succesvolle handtekeningactie (in totaal werden er meer dan 150.000 handtekeningen verzameld) is vooral ook in Iran de aandacht voor de bescherming van de Kaspische zeehond en de steur enorm toegenomen. Dat biedt perspectief voor de toekomst en het gaf Lenie de mogelijkheid om met diverse organisaties en instanties om de tafel te gaan zitten.

Dit is bereikt door de zeehond voor de plaatselijke bevolking tot een symbool te maken. Door daarover ook op scholen en bijeenkomsten te vertellen, werd het voor iedereen ineens duidelijk dat het niet goed gaat met de zeehond en de steur en dus met de Kaspische Zee. En dat heeft velen de ogen geopend. Er werden symposia georganiseerd, stranddagen voor de jeugd waar afval werd verzameld en zandsculpturen van zeehonden werden gemaakt, er zijn bomen geplant door Iraanse beroemdheden, tekenwedstrijden gehouden en nog veel meer.

Lenie 't Hart heeft tijdens haar bezoeken met veel invloedrijke personen en organisaties kunnen overleggen. Heel belangrijk waren haar gesprekken met Masoumeh Ebtekar, toen de vice-president van Iran en verantwoordelijk voor de DOE (Department Of Environment).

Daarnaast heeft ze contact gelegd met de Life Saving and Diving Federation in Teheran; een soort nationale KNRM. Deze organisatie wil de Kaspische zeehond als logo gaan gebruiken en wil dan ook graag meehelpen om de Kaspische zeehond te redden. Een prachtige combinatie, die kansen biedt voor de toekomst, want deze Federatie heeft steunpunten langs de 1000 km lange Iraanse kustlijn van de Kaspische Zee.

Opnieuw heeft Lenie 't Hart samen met Amir Sayad Shirazi uitgebreide gesprekken gehad met de lokale vissers op het schiereiland Myankali, dichtbij de noordelijke plaats Gorgan. Een aantal jaren geleden sloegen die vissers de zeehonden dood die in hun netten kwamen. Nu bellen ze de vrijwilligers van het Caspian Sea Rescue Team, die de zeehonden voorzichtig uit het net snijden. De schade aan die netten wordt op dit moment nog vergoed door onze Stichting (met steun van de WWAR). Ook ondersteunt onze Stichting de vissers met brandstof en bedrijfskleding. Heel belangrijk was ook een meeting met belangrijke media deelnemers in Gorgan. Een gelegenheid om contacten te leggen voor fondsenwerving en voor tv-programma's over de Iraanse Zeehondenopvang.

Tijdens haar verschillende bezoeken aan Iran kreeg Lenie 't Hart ook te maken met andere dieren die door het wildlife rescue team waren gered: otters, bruine beren en luipaarden. Ze schakelde Addy de Jongh (oprichter van het Otterpark in Haren, dat nu is verplaatst naar Leeuwarden) in voor adviezen voor de opgevangen otters. Addy de Jongh werd ook betrokken bij het regelen van een zender om een luipaard na haar vrijlating te kunnen volgen. De vrijlating van die luipaard, wat Lenie deed samen met de toenmalige vice-president Masoumeh Ebtekar, was voor haar één van de ultieme hoogtepunten van haar reizen naar Iran.

Ook raakte Lenie 't Hart betrokken bij de hulpverlening aan een mishandelde hond Chico, die in Iran, maar zelfs ook bij de Iraanse ambassade in Nederland, voor grote opschudding zorgde en tot een symbool werd. Lenie heeft ervoor gezorgd dat het dier een veilig onderkomen kreeg. Zo hebben haar reizen naar Iran er op veel manieren toe bijgedragen dat dierenwelzijn en aandacht voor dierenmishandeling breed onder de aandacht is gebracht.

ASTRAKHAN

Van 30 oktober tot 6 november was Lenie 't Hart in Astrakhan, op uitnodiging van de lokale overheid en een team van biologen. Astrakhan ligt in de Wolga-Delta, het gebied waar de beroemde Russische rivier uitmondt in de Kaspische Zee. Bij de vissers die werkzaam zijn in deze regio staat bescherming van de natuur en haar bewoners niet erg hoog op de agenda. Om economische redenen vindt er zelfs nog zeehondenjacht plaats. Een situatie die de natuurbeschermers en dierenliefhebbers graag willen veranderen. Daarvoor hebben ze de hulp van Lenie ingeroepen.

Internationaal wordt de aanpak van Lenie 't Hart rond de bescherming van zeehonden alom gewaardeerd en toegepast. Lenie's uitgangspunten zijn eenduidig: voorlichting, educatie, aandacht voor de problemen van de plaatselijke bevolking en meehelpen om hun kwaliteit van leven te verbeteren. Alleen als de mensen die leven bij de zeehonden bereid zijn om ze te helpen, kan er iets bereikt worden. Dat deze aanpak succes heeft is inmiddels in veel

landen gebleken: onder andere in Griekenland, Turkije, Mauritanië en nu ook in het project rond de Kaspische zee, dat in Iran is begonnen. Omdat de andere landen rond de Kaspische Zee zien dat deze benadering blijkt te werken, zijn ze begonnen om er samen met Lenie ook in hun eigen land mee aan de slag te gaan.

URUGUAY

Van 29 november tot 4 december heeft Lenie 't Hart een bezoek gebracht aan Uruguay, waar ze zo'n 20 jaar geleden (ten tijde van de olieramp met de San Gorge) de enthousiaste dierenredder Richard Tesore heeft meeg geholpen bij het opzetten van een opvang voor de door olie getroffen zeedieren. Dat opvangcentrum, gelokaliseerd op het strand, heeft in de afgelopen periode heel veel dieren (zeeleeuwen, vogels en vooral schildpadden) kunnen redden, maar een zware storm begeleid door hoge golven sloeg in 2015 een groot deel van de faciliteiten weg. Met een bescheiden bijdrage vanuit onze Stichting en vooral dankzij Lenie's peptalk gingen de vrijwilligers onder aanvoering van Richard Tesore met hernieuwde moed aan de slag om hun centrum weer op te bouwen, zodat ook in de toekomst weer dieren gered kunnen worden.

TOEKOMST

Berichtgeving in de media over aandacht voor hulpbehoevende dieren, opvang en andere vormen van dierenredding is zorgwekkend. Het lijkt erop dat de kloof tussen georganiseerde natuurbeheerders en dierenhulpverleners groeit en daarmee de onverschilligheid voor dierenleed. Toch blijkt uit de vele reacties op dierenreddingen dat een groot deel van de Nederlandse bevolking het niet eens is met deze ontwikkeling.

Daarom streeft onze Stichting nog steeds naar overleg tussen de partijen die zich bezig houden met het redden van individuele dieren én de partijen die zich bezig houden met populatiebeheer. Een samenwerking tussen deze partijen, die qua visie zo ver uit elkaar liggen, lijkt vooralsnog niet haalbaar. Maar een “peaceful co-existence” met wederzijds respect voor de verschillende standpunten op het gebied van dierenwelzijn zou al een enorm winstpunt zijn. Daar zal onze Stichting zich dan ook de komende jaren voor inzetten.

Belangrijk daarbij is dat de media worden voorzien van de juiste, adequate achtergrondinformatie. Wat nu te vaak gebeurt is dat journalisten zonder dieper op een zaak in te gaan niet-wetenschappelijk onderbouwde meningen en aannames als feiten in hun artikelen presenteren. En omdat het vooral de natuurbeheerders zijn die met dergelijke berichten naar buiten treden, wordt daarmee consequent een onjuist beeld van de in Nederland in het wild levende dieren gecreëerd: als je een onwaarheid maar vaak genoeg herhaalt, wordt hij waar. Daar ziet onze Stichting een taak voor de toekomst: de media voorzien van op wetenschappelijk onderzoek gebaseerde feiten. Onnodig te vermelden dat deze aanpak niet slechts geldt voor zeehonden, maar voor alle in het wild levende dieren die hulp nodig hebben.

Wat betreft de projecten in binnen- en buitenland stelt onze Stichting zich op het standpunt dat zij vooral in de beginfase steun verleent aan een persoon of organisatie die zich wil inzetten voor hulp aan dieren. Het is de bedoeling dat een dergelijk initiatief op termijn leidt tot een zelf supporting organisatie, die niet langer hoeft te leunen op de hulp vanuit onze Stichting. Voor een aantal zaken, zoals bovengenoemde informatie aan de media en vooral ook de communicatie, zowel tussen de diverse reddingsteams als met externe partijen zoals de overheid, ziet onze Stichting ook in de komende jaren een rol voor haar weggelegd.

FINANCIËN 2016

Banksaldo per 01/01/2016: 8.366,67

Totaal inkomsten 2016: 76.304,73

Alle opbrengsten zijn verkregen uit bijdragen en donaties van particulieren en van Stichting DierenLot en WWAR.

Buitenlandse projecten (WWAR):	24.084,04
Steun aan opbouw opvang Eemsdelta:	10.099,83
Aanschaf materialen (bassins/manden etc):	1.566,19
Steun aan veldvrijwilligers (brandstof etc):	19.575,77
Onderhoud / kosten diere transportauto's:	11.194,35
Rederij Noordgat zeehondenreddingen:	7.119,63
Rederij Veltman watertransporten:	3.003,01
Overig (o.a. juridische kosten, catering, etc):	2.981,67
Wetenschappelijk Onderzoek:	1.942,23
Opstarten Stichting RTZ:	1.293,65

Totale bestedingen 2016: 82.860,37

Banksaldo per 31/12/2016: 1.811,03

Colofon

Stichting Lenie 't Hart Zeehondenfonds
Dallingeweersterweg 8
9947 TA Termunten
Telefoon: (0596) 602060
Fax: (0596) 712190
E-mail: info@leniethart.nl
www.zeehondenfonds.nl